

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomických teorií

Teze bakalářské práce

Makroekonomický vývoj Ruské Federace

Kamilla Abyazova

© 2015 ČZU v Praze

Makroekonomický vývoj Ruské Federace

Makroeconomic development of the Russian Federation

Souhrn

Cílem bakalářské práce «Makroekonomický vývoj Ruské federace» je analýza příčin a souvislostí krize, její řešení, jakož i průběh a prognóza budoucího vývoje v RF. Bakalářská práce je zaměřena na podrobnou komparaci jednotlivých zkoumaných ekonomických veličin, jako jsou hrubý domácí produkt, inflace a míra nezaměstnanosti.

Bakalářská práce je zaměřena na vymezení základních makroekonomických veličin, analýzu Ruské federace a dopady velké finanční krize na ekonomický vývoj státu.

Dále práce obsahuje detailní charakteristiku a vývoj jednotlivých makroekonomických ukazatelů, sledovaných v časovém období 2008 - 2012 a faktory, které dané proměnné ovlivňují.

Klíčová slova: Ruská Federace, makroekonomický vývoj Ruské federace, hrubý domácí produkt, druhy inflace, nezaměstnanost, měření a formy nezaměstnaností, trh práce, metoda výpočtu HDP, míra inflace, Phillipsová křivka, Okunův zákon, dopady krize.

Cíl práce a metodika

Cílem této bakalářské práce je popsat a zhodnotit makroekonomický vývoj Ruské Federace od roku 2008, na základě charakteristiky a analýzy makroekonomických ukazatelů, jako jsou hrubý domácí produkt, míra inflace a míra nezaměstnanosti. Budou identifikovány hlavní problémy a události, které významně ovlivnily a ovlivňují ekonomický rozvoj Ruska a se kterými se stát potýká na cestě k stabilnímu hospodářskému růstu. Dále bude nastíněn směr vývoje ekonomiky Ruské Federace a rozebrány vyhlídky růstu ruské ekonomiky.

Pro zpracování teoretické části bakalářské práce byla použita metoda deskripce. Literární rešerše práce je zpracována pomocí odborných českých i zahraničních knih a publikací, za použití syntézy a kompilace informačních zdrojů. Teoretická část je zaměřena na vymezení základních makroekonomických veličin a analýzu Ruské federace i ekonomický vývoj státu.

Praktická část práce zkoumá vývoj hrubého domácího produktu, úrovně inflace a nezaměstnanosti ve sledovaném období 2008 až 2012. Hlavními zdroji dat pro tuto analýzu jsou především Federální statistický úřad Ruska a Centrální banka Ruska. Komparace zjištěných dat a jejich syntéza představuje ucelený pohled na vývoj ruské ekonomiky ve sledovaném období, výsledky jsou formulovány a interpretovány v závěru.

Zhodnocení výsledků

Období blahobytu v Ruské federace přerušila globální ekonomická krize v roce 2008. V období od roku 2008 do přibližně konce roku 2009 byl zaznamenán nejsilnější vliv finanční krize do ekonomiky Ruska. Doba krize je charakterizována zjevným snížením některých makroekonomických ukazatelů jako hrubý domácí produkt, či zvýšením jiných – míry nezaměstnanosti.

Před zhodnocením makroekonomických ukazatelů lze říct, že v 90. letech 20. století ekonomika Ruska prošla dramatickou transformací a díky tomu provedla souhrn opatření, které by měli omezit dopady další krize. Zkoumané v letech 2008 - 2012 makroekonomické ukazatele reprezentují jak velké dopady měla globální finanční krize na ekonomiku Ruské federace.

Hrubý domácí produkt

Hlavní makroekonomický ukazatel v zemi - hrubý domácí produkt odráží úroveň ekonomického rozvoje, zejména jeho strukturu, výkonnost jednotlivých odvětví, míru účasti země v globálních integračních procesech, objem investic do ekonomiky a kvalitu života.

K roku 2008 byl zaznamenán příznivý růst hrubého domácího produktu, však v období krize se ukazuje zřejmé zhoršení ekonomické situace. V roce 2008 se reálný růst HDP pohybuje okolo 5 %, ale v roce následujícím reálný růst klesne na minus 7,9 %, což představuje jeden z nejhorších indexů HDP ve světě.

Díky připravení vlády a provedení protikrizové opatření ztráty ruské ekonomiky byly nižší, než se očekávalo na začátku krize, co ulehčilo následující růst hrubého domácího produktu. K nárůstu HDP dochází díky růstu světových cen surovin. V roce 2012 hrubého domácího produktu Ruska činil 3,6 %, což se jedná o příznivé zlepšení.

Pokles ekonomické aktivity byl překonán ke konci roku 2009 a ruská ekonomika začala růst v prvním čtvrtletí roku 2010. Vysoké ceny ropy podpořili růst ruské ekonomiky v prvním čtvrtletí roku. Ale inflace a zvýšené vládních výdaje omezilo pozitivní dopad příjmů z ropy.

Inflace

Dalším důležitým makroekonomickým ukazatelem je míra inflace. Inflace v Rusku má výrazné národní charakteristiky, týkající se konkrétního historického vývoje státu. Je třeba poznamenat, že většina z negativních účinků spojených s vysokou inflací způsobené použitím neefektivních nástrojů v boji proti inflaci. Inflace v Rusku významně ovlivňuje ekonomiku země.

Finanční krize změnila klesající trend inflace v Rusku v opačném směru. Ve zkoumaném období nejvyšší míra inflace byla zaznamenána v roce 2008 (13,3 %). Míra inflace v Rusku je stále vysoká, bez ohledu na to, že od dosažení stropu začala klesat.

Tak v období 2008 – 2012 kdy míra inflace byla docela klesající, v porovnání se světem, je na stále vysoké úrovni.

Nezaměstnanost

Poslední v řadě, ale neposlední dle významu je nezaměstnanost, která se může dotknout každého člověka, bez ohledu na to, v jaké fázi své kariéry se nachází. V období konání velké finanční krize hlavní problem není zvýšená míra nezaměstnanosti, ale náhlé a výrazné snížení mezd, pokles reálného důchodu těch osob, které v práci pokračují a pokles životní úrovně obyvatelstva zemi.

Finanční krize není jediný problem nezaměstnanosti, jde například i o výrazný rozdíl míry nezamestnanosti v jednotlivých regionech státu. Takový rozdíl je vyvolán soustředěním zpracovatelském průmyslu do určitých oblastí, což je způsobeno tím, že v Rusku průmyslový faktor má velmi důležitý význam.

I když finanční krize měla velký vliv na vývoj nezaměstnanosti, přes významné dlouhodobé problémy nezaměstnanosti vevnitř státu, míra inflace v Ruské federaci od roku 2010 začala pomalu klesat. V prosinci 2012 se míra nezaměstnanosti v Rusku dosáhla nejnižší úroveň 5,3 %.

Ruská federace má veškeré předpoklady k tomu, aby se stala úspěšným státem se silnou vnitřní ekonomikou. Avšak na cestě k udržitelné ekonomice se potýká s řadou dlouhodobých a ustálených problémů. Snížení míry korupce, odstranění administrativních bariér, rozvoj infrastruktury, stimulace malého a středního podnikání, přístup neenergetických společností ke kapitálu - to všechno pomůže vybudování mnohostranně

orientované a konkurenceschopné ekonomiky atraktivní jak pro domácí, tak i zahraniční investory.

Po zhodnocení makroekonomických ukazatelů lze označit, že ekonomická krize se stala vážným problémem pro Rusko, ale pomocí úspěšně realizovaného protikrizového programu a zodpovědné makroekonomické politiky vlády, ekonomice země se podařilo krizi přežít a relativně rychle se vrátit do trajektorie růstu.

Závěr

Bakalářská práce je věnována analýze a vyhodnocení makroekonomického vývoje Ruské federace v průběhu globální ekonomické krize v letech 2008 – 2012. Charakterizuje vývoj jednotlivých makroekonomických ukazatelů Ruska a faktory, které je ovlivňují.

V letech 2008 - 2009 zažívalo Rusko hospodářsky příznivé období. Vývoj HDP se držel v kladných číslech, byl zaznamenán růst průmyslové i zemědělské výroby. Mezi základní oblasti, které tvoří ekonomiku Ruska patří zemědělství, průmysl, stavebnictví, sektor infrastruktury a sektor služeb. Rozvoj ekonomiky je způsoben růstem cen ropy a zemního plynu. Situace se však změnila když celosvětový trh zasáhla globální ekonomická krize, která ovlivnila všechny makroekonomické ukazatele.

Cílem této bakalářské práce bylo popsat a zhodnotit makroekonomický vývoj Ruské federace na základě charakteristiky a analýzy makroekonomických ukazatelů a identifikovat hlavní problémy a události, které významně ovlivnily rozvoj Ruska. Na základě prostudování odborných knih a publikací práce definuje základní makroekonomické veličiny, způsoby jejich měření a vzájemný vztah mezi veličinami. Ve vlastní práci je analyzován jsem vývoj hrubého domácího produktu, úrovně inflace a nezaměstnanosti dle údajů Federálního statistického úřadu Ruska a Centrální banky Ruska.

Na základě zkoumané analýzy základních makroekonomických ukazatelů a dopadů globální ekonomické krize lze konstatovat, že ekonomika Ruska dokázala z krize vystoupit a pokračovat v růstovém směru rozvoje.

Seznam použitých zdrojů

Tištěné zdroje

ABALKIN, L. *Otázky ekonomiky*. Moskva: Redakce časopisu «Otázky ekonomiky». ISSN 0042-8736.

BRČÁK, Josef, SEKERKA, Bohuslav. *Makroekonomie*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2010. 292s. ISBN 978-80-7380-245-5.

KAMAEVÁ, V, LOBAČOVÁ, E. *Ekonomická teorie*. 3. vydání. Moskva: Jurajt, 2006. 516s. ISBN 5-94879-393-1.

KLÍMA, Jan. *Makroekonomie*. 1. vydání. Praha : Alfa Publishing, 2006. 141s. ISBN 80-86851-27-3.

KRAMEŠ, Jaroslav. *Makroekonomie: základní kurz*. 2. vydání. Praha: Oeconomica, 2008. 194s. ISBN 978-80-245-1319-5.

KRASAVINÁ, L.N., PIŠ'IK, V.J. *Regulace inflace: světová zkušenost a ruská praxe*. Moskva: Finance a statistika, 2009. 278s. ISBN978-5-279-03315-7.

SAMUELSON, P.A., NORDHAUS, W.D. *Ekonomie*. 18. vydání. Praha: NS Svoboda, 2007. 780 s. ISBN: 978-80-205-0590-3.

SOUKUP, Jindřich. *Makroekonomie - Moderní přístup*. 2. vydání, Praha: nakladatelství Management Press, s.r.o., 2008 518s. ISBN 978-80-7261-219-2.

SUCHAREV, O.S. *Teorie efektivity ekonomiky*. Moskva: Finance a statistika, 2009. 368s. ISBN 978-5-279-03405-5.

VEČKANOV, G.S., VEČKANOVA, G.R., *Makroekonomie*. 3. vydání. Petrohrad: Piter, 2009. 560s. ISBN 978-5-388-00581-6.

Elektronické zdroje:

CENTRÁLNÍ BANKA RUSKA. *Míra inflace v roce 2009* [online]. 2010 [cit. 2014-11-14] Dostupné z: http://www.cbr.ru/statistics/infl/Infl_01112009.pdf

EKONOMICKÁ ENCYKLOPEDIÉ. *Politický systém Ruska* [online]. 2014 [cit. 2015-02-15]. Dostupné z: <http://www.grandars.ru/college/sociologiya/politicheskaya-sistema-rossii.html>

EREPORT.RU. *Ekonomika Ruska* [online]. 2013 [cit. 2015-2-5] Dostupné z: <http://www.ereport.ru/articles/weconomy/russia.htm>

FEDERÁLNÍ STATISTICKÝ ÚŘAD RUSKA. *Míra nezaměstnanosti za rok 2010* [online]. 2012 [cit.2015-2-3]. Dostupné z: http://www.gks.ru/wps/wcm/connect/rosstat_main/rosstat/ru/statistics/wages/

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚD ČR. *Ekonomická charakteristika země* [on-line]. 2012 [cit. 2015-02-20]. Dostupné z: <http://www.export.cz/evropa/rusko/rusko-ekonomicka-charakteristika-zeme>

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚD ČR. *Základní informace o teritoriu* [online]. 2012 [cit. 2015-02-20]. Dostupné z: <http://www.export.cz/evropa/rusko/rusko-zakladni-informace>